

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	21913 - Serveis Socials Sectorials I
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	D
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Nom	21913 - Serveis Socials Sectorials I
Crèdits	1,8 de presencials (45 hores) 4,2 de no presencials (105 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 20, 2S (Campus Extens)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Paloma Martín Martín paloma.martin@uib.es	12:00	13:00	Dijous	12/02/2018	31/07/2018	BC13
Joana Maria Mestre Miquel joanamaría.mestre@uib.es	12:00	13:00	Dijous	02/10/2017	29/06/2018	BG07

Contextualització

L'assignatura Serveis Socials Sectorials I forma part del Mòdul: Context Institucional del Treball Social, conformat per les Matèries: Serveis Socials, Política Social i Dependència i Vulnerabilitat.

Específicament, aquesta assignatura forma part de la Matèria: Serveis Socials, que està constituïda per tres assignatures (Estructura dels Serveis Socials, Serveis Socials Sectorials I i Serveis Socials sectorials II) la docència dels quals es situa respectivament en el primer, segon i tercer curs del Grau de Treball Social, i per 8 assignatures optatives a realitzar durant el segon semestre del quart curs. Es tracta, per tant, d'una assignatura de caràcter teòric i introductori, que pretén iniciar a l'alumnat en el coneixement de l'estructura, objectius, organització i característiques del Sistema de Protecció dels Serveis Socials, establint així mateix la relació d'aquest amb altres sistemes de protecció (Seguretat Social, Salut, Educació, Dependència etc) i l'enmarca en les polítiques socials vigents. D'altra banda, l'assignatura pretén que l'alumnat conegui i identifiqui les diferents administracions, organitzacions, entitats i serveis que conformen el sistema de serveis socials a les Illes Balears, la seva competències, programes i prestacions així com la normativa que ho regula. La matèria de Serveis Socials és, en el seu conjunt, de gran importància per a l'acompliment professional de les futures persones Titulades de Grau en Treball Social, ja que constitueix el context específic més significatiu en el qual es desenvolupa el quefer professional, però també és imprescindible per l'alumnat adquirir un coneixement exhaustiu i profund d'aquesta matèria prèviament a realitzar les pràctiques externes de treball social que estan situades en el quart curs del Títol de Grau.

Requisits

És recomanable que l'alumnat hagi superat l'assignatura Estructura dels Serveis Socials, i per tant hagi adquirit els coneixements i habilitats pròpies d'aquesta.

Guia docent

Per tant, l'estudiant ha de conèixer el context institucional en el qual es desenvolupen els serveis socials i altres sistemes de protecció social. Això implica identificar cadascuna de les institucions competents en aquestes matèries, tant de l'àmbit estatal, com de l'àmbit autonòmic de les Illes Balears, i de l'àmbit local balear.

També s'ha de conèixer la normativa bàsica en matèria de serveis socials i l'estructura pròpia del SPSS.

Essencials

Es requereix, per part de l'alumnat, una actitud d'interès actiu per conèixer i prendre posició sobre allò que, des de l'àmbit institucional, polític i social, succeeix en el nostre entorn més proper i en el món en general, especialment sobre allò que té a veure amb les estructures polítiques, econòmiques i ideològiques generadores de malestar social, vulnerabilitat i risc individual, grupal i familiar.

De manera específica es requereix que l'alumnat sigui respectuós i sensible amb les individualitats humanes, i amb les problemàtiques relacionades, de manera diferenciada, amb cada col·lectiu.

És igualment necessari que l'estudiant, i futur professional, sigui capaç d'identificar els possibles dilemes i conflictes ètics que comporta la pràctica del treball social i l'organització dels serveis socials en relació a cada un dels sectors de població treballats.

Recomanables

Actitud oberta i crítica davant els fenòmens polítics i institucionals del nostre entorn

Capacitat reflexiva i d'estudi sobre la realitat social

Capacitat d'anàlisi

Capacitat autocrítica

Competències

Competències

El conjunt de la Matèria Serveis Socials està vinculada a 3 competències, de les quals únicament una d'elles està associada directament a l'assignatura Serveis Socials Sectorials.

Específiques

- * CE1. Capacitat de participar en l'administració de recursos i serveis socials. CE2. Capacitat de preparar, produir, implementar i avaluar els plans i projectes d'intervenció.

Genèriques

- * CG4. Capacitat de conèixer en profunditat el sistema i estructura de la xarxa Pública de Serveis Socials i els continguts de les Polítiques Socials..

Transversals

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'alumnat ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/.

Guia docent

Bàsiques

* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

L'assignatura està organitzada en dos blocs: un primer bloc introductor, que fa referència a les situacions de vulnerabilitats i risc social que duen a les persones i grups a situacions problemàtiques, i un segon bloc en el que es treballa sobre les polítiques específiques dirigides a diferents sectors de població: infància i adolescència, menors infractors, persones immigrants, dones, persones sense llar, persones amb addiccions.

A cadascun dels sectors es treballarà sobre:

- les característiques i situacions de dificultat associades al sector de població.
- les institucions i entitats gestores de serveis, programes i prestacions.
- la normativa reguladora del sector.

Es pot introduir el concepte d'històries de vida referides a persones incloses dins aquests sectors de població. Es farà especial incidència en el principis i valors ètics necessaris per abordar la pràctica professional amb persones i col·lectius en situació de dificultat social.

Continguts temàtics

Bloc I. Introductor. Vulnerabilitat, Risc i Exclusió social

Tema 1. Col·lectius socials, risc i vulnerabilitat social.

Tema 2. Serveis socials especialitzats per a l'atenció dels col·lectius vulnerables: organització, administracions competents, normativa, planificació i xarxes d'atenció

Bloc II. Polítiques Socials Sectorials. Sectors de població

Tema 3.. Immigració i interculturalitat

Tema 4.. Drogodependències i altres addiccions

Tema 5. Igualtat de gènere, protecció i promoció de la dona

Tema 6. Menors com a subjectes de protecció i de reforma

Tema 7. Processos d'inserció. Persones sense llar

Metodologia docent

L'assignatura consta de classes teòriques de caràcter presencial i de dos seminaris amb professionals de presència obligatòria per a l'alumnat. A les classes teòriques es realitzaran activitats avaluables obligatòries.

L'assignatura es completa amb classes pràctiques amb presencialitat obligatòria d'un mínim del 80 %.

A aquest curs escolar s'implementa com a novetat la incorporació de l'assignatura a un Projecte d'Innovació Docent (PID). A aquest projecte hi podran participar 5 alumnes que es presentin de forma voluntària. En el cas de que hi hagi un major nombre d'alumnat interessat la selecció es realitzarà per sorteig.

L'alumnat que justifiqui que treballa en l'horari que es realitzen les classes pràctiques es podrà acollir a un itinerari semipresencial. Obligatòriament l'alumnat ho haurà de sol·licitar com a màxim els primers quinze dies des de l'inici de les classes. Serà obligatòria una assistència mínima de 3 tutories.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	21913 - Serveis Socials Sectorials I
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	D
Idioma	Català

Volum de treball

El volum de treball es classificarà segons les activitats siguin de la part teòrica o de la part pràctica.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Activitats a classe sobre el temari	Grup gran (G)	Es realitzaran activitats obligatòries avaluable a classe. Formen part de l'avaluació continua	4
Classes teòriques	Classes Teòriques	Grup gran (G)	L'objectiu és que l'alumnat adquireixi coneixements sobre les característiques dels diferents col·lectius i grups socials. Es realitzaran classes presencials amb incorporació de dinàmiques participatives i altres activitats que facilitaran que l'alumnat adquireixi els coneixements necessaris per a la consolidació dels conceptes teòrics explicats a classe. Forma part de l'avaluació complementaria	30
Classes teòriques	Seminaris a professionals	Grup gran (G)	Cerca donar a l'alumnat una visió de l'abordatge professional de les problemàtiques lligades a cada col·lectiu o sector d'atenció. Forma part de l'avaluació continua	4
Classes pràctiques	Activitats i preguntes referides a les presentacions de l'alumnat sobre el treball grupal.	Grup mitjà (M)	Millorar la comprensió dels serveis socials sectorials exposats per l'alumnat. Formen part de l'avaluació continua	4
Classes pràctiques	Exposició treball grupal (sobre un sector i servei de caràcter sectorial)	Grup mitjà (M)	Exposició en grup petit (4-5 alumnes) del treball sobre un determinat servei referit a un sector de població i un servei que atén al col·lectiu estudiat, identificant les característiques que són pròpies del col·lectiu treballat, les administracions competents, la normativa de referència. Avaluació continua	2
Classes pràctiques	Tutories grupals	Grup mitjà (M)	Tutories grupals obligatòries pel seguiment del treball grupal.	1

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi sobre el temari	Assolir els coneixements teòrics bàsics de cada sector d'intervenció:	75

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	21913 - Serveis Socials Sectorials I
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	D
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
		Lectura i estudi del material docent. Lectura de 5 articles científics, cada un d'ells relacionats amb els diferents sectors de població exposats al Bloc II.	
Estudi i treball autònom individual	Treball Individual	Desenvolupament d'un cas pràctic en el qual l'alumnat haurà de fer diagnòs i pla de feina sobre la situació de necessitat d'un sector poblacional. Per al desenvolupament del treball l'alumnat haurà d'exposar la situació de necessitat i els diferents recursos del SPSSa les Illes Balears.	15
Estudi i treball autònom en grup	Realització de Treball Grupal sobre un sector i servei de caràcter sectorial	Treball grupal de recerca, anàlisi documental i treball de camp. L'alumnat treballarà, en grup petit (4-5 alumnes) sobre un determinat servei referit a un sector de població, identificant les característiques que són pròpies del col·lectiu treballat, les administracions competents, la normativa de referència. Respecte al servei es descriuran les seves característiques, els seus objectius, accions, valoració de la idoneïtat etc. avaluació continua	15

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació de la part teòrica consistirà en:

- una prova de respostes llargues a desenvolupar i respostes breus sobre el temari amb el material present (avaluació continua)
- prova de respostes llargues a desenvolupar i resposta breu sobre el temari sense el material present, i cas pràctic (examen, avaluació complementaria),
- prova de resposta a preguntes breus sobre els seminaris de professionals (avaluació continua).

La prova d'exàmen farà mitja amb les activitats de classe a partir de l'obtenció mínima d'un 5 a l'examen.

L'avaluació de la part pràctica es realitzarà a partir de:

- l'exposició i informe del treball grupal,
- les respostes breus de les exposicions dels treballs grupals per altres companys i companyes,
- i l'assistència obligatoria (no recuperable) com a mínim a una tutoria en grup petit.

Totes les parts (teòrica i pràctica) han d'estar superades amb una nota mínima de 5 per tal de poder fer mitja i ser avaluat.

Guia docent

Activitats a classe sobre el temari

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	Es realitzaran activitats obligatòries avaluable a classe. Formen part de l'avaluació continua
Criteris d'avaluació	Capacitat analítica i comprensible

Percentatge de la qualificació final: 20% amb qualificació mínima 5

Classes Teòriques

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	L'objectiu és que l'alumnat adquireixi coneixements sobre les característiques dels diferents col·lectius i grups socials. Es realitzaran classes presencials amb incorporació de dinàmiques participatives i altres activitats que facilitaran que l'alumnat adquireixi els coneixements necessaris per a la consolidació dels conceptes teòrics explicats a classe. Forma part de l'avaluació complementària

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 25% amb qualificació mínima 5

Seminaris a professionals

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta breu (no recuperable)
Descripció	Cerca donar a l'alumnat una visió de l'abordatge professional de les problemàtiques lligades a cada col·lectiu o sector d'atenció. Forma part de l'avaluació continua
Criteris d'avaluació	Capacitat de comprensió i anàlisi

Percentatge de la qualificació final: 10% amb qualificació mínima 5

Activitats i preguntes referides a les presentacions de l'alumnat sobre el treball grupal.

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves de resposta breu (no recuperable)
Descripció	Millorar la comprensió dels serveis socials sectorials exposats per l'alumnat. Formen part de l'avaluació continua
Criteris d'avaluació	Capacitat de comprensió i anàlisi

Percentatge de la qualificació final: 20% amb qualificació mínima 4.5

Guia docent

Exposició treball grupal (sobre un sector i servei de caràcter sectorial)

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Exposició en grup petit (4-5 alumnes) del treball sobre un determinat servei referit a un sector de població i un servei que atén al col·lectiu estudiat, identificant les característiques que són pròpies del col·lectiu treballat, les administracions competents, la normativa de referència. Avaluació continua
Criteris d'avaluació	Capacitat d'organitzar la recerca grupal, comprensió, anàlisi, sistematització dels continguts, claretat expositiva, i originalitat del treball

Percentatge de la qualificació final: 10% amb qualificació mínima 5

Tutories grupals

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Tutories grupals obligatòries pel seguiment del treball grupal.
Criteris d'avaluació	

Percentatge de la qualificació final: 5%

Treball Individual

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Desenvolupament d'un cas pràctic en el qual l'alumnat haurà de fer diagnòs i pla de feina sobre la situació de necessitat d'un sector poblacional. Per al desenvolupament del treball l'alumnat haurà d'exposar la situació de necessitat i els diferents recursos del SPSSa les Illes Balears.
Criteris d'avaluació	Aquest treball es realitzarà el dia de l'examen

Percentatge de la qualificació final: 0% amb qualificació mínima 0

Realització de Treball Grupal sobre un sector i servei de caràcter sectorial

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Treball grupal de recerca, anàlisi documental i treball de camp. L'alumnat treballarà, en grup petit (4-5 alumnes) sobre un determinat servei referit a un sector de població, identificant les característiques que són pròpies del col·lectiu treballat, les administracions competents, la normativa de referència. Respecte al servei es descriuran les seves característiques, els seus objectius, accions, valoració de la idoneïtat etc. avaluació continua
Criteris d'avaluació	

Percentatge de la qualificació final: 10% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

L'alumnat disposarà de material docent elaborat per les professores i referit a cada tema.

Així mateix disposaran de referències bibliogràfiques, de lectura voluntària, però en molts de casos necessaris per tal d'assolir els objectius d'aprenentatge proposats.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	21913 - Serveis Socials Sectorials I
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	D
Idioma	Català

Guia docent

S'utilitzaran recursos audiovisuals.

També es facilitarà als alumnes pàgines webs institucionals i temàtiques d'interès.

Bibliografia bàsica

- Alemàn Bracho, Maria del Carmen. Servicios sociales sectoriales. Centro de Estudios Ramón Areces, 2005.
- Astelarra, Judith, Veinte años de políticas de igualdad. Ediciones Càtedra. València. 2005
- Bilbeny. Etica intercultural. Editorial Ariel. Barcelona 2004
- Bosch, Esperanza; Ferrer, Victòria; Alzamora, Aina. El laberinto patriarcal. Reflexiones teórico-practicas sobre la violencia contra las mujeres.
- Cabrera Cabrera, Pedro José. Huéspedes del aire: sociología de las personas sin hogar en Madrid. Madrid : UPCO, 1998. ISBN 84-89708-32-0
- Cabrera Cabrera, Pedro José. Pobreza y exclusión desde la perspectiva de género. Género y desigualdad: la feminización de la pobreza / Ana García-Mina Freire (ed. lit.), María José Carrasco Galán (ed. lit.), 2004, ISBN 84-8468-128-9, pags. 11-74
- Cabrera Cabrera, Pedro José. La acción social con personas sin hogar en España. Cáritas Española, Editores : Fundación Fomento de Estudios Sociales y de Sociología Aplicada, FOESSA, 2000. ISBN 84-8440-233-9
- Castillo Ceballos, Gerardo. El adolescente y sus retos. La aventura de hacerse mayor. Ediciones Pirámide. Madrid. 2009
- Galli, Carlo. La humanidad multicultural. Katz Editores. Madridl 2010.
- Laparra Navarro, Miguel (et al.) Una propuesta de consenso sobre el concepto de exclusión: implicaciones metodológicas(1) (Miguel Laparra Navarro, Anna Obradors i Pineda, Begoña Pérez, Manuel Pérez Yruela, Víctor Renes Ayala, Sebastián Sarasa Urdiola, Joan Subirats i Humet, Manuel Trujillo Carmona. Revista española del tercer sector, ISSN 1886-0400, N°. 5, 2007 (Ejemplar dedicado a: Exclusión Social), pags. 15-58
- Lewontin, RC; Rose, S; Kamin, LJ. No está en los genes. Racismo, Genética e ideología. Barcelona. 2009. Drakontos Bolsillo
- Pàmies, Teresa. L'aventura d'envellir. Editorial Empuries. Barcelona.2002
- Valls Llobet, Carme. Mujeres Invisibles. Mondadori. Barcelona 2006
- Yunus, Muhammad. Un mundo sin pobreza. Las empresas sociales y el futuro del capitalismo. Paidós. Barcelona 2008
- VI Informe sobre exclusión y desarrollo social en España :2008. FOESSA. www.foessa.org/ Análisis de los factores de exclusión social. · Documento de Trabajo 4. (2005)
- Joan Subirats i Humet (Dir.)
- Ricard Gomà Carmona y Joaquim Brugué Torruella (Coords.)
- INSTITUT DE GOVERNIPOLÍTIQUES PÚBLIQUES (U A B)
- © Fundación BBVA. Plaza de San Nicolás, 4. 48005 Bilbao. <http://www.fbbva.es>
- © Institut d'Estudis Autònoms, Generalitat de Catalunya
- Riesgos de exclusión social en las Comunidades Autónomas.
- Documento de Trabajo 5. (2005)
- Joan Subirats i Humet (Dir.)
- Ricard Gomà Carmona y Joaquim Brugué Torruella (Coords.)
- INSTITUT DE GOVERNIPOLÍTIQUES PÚBLIQUES (U A B)
- © Fundación BBVA. Plaza de San Nicolás, 4. 48005 Bilbao. <http://www.fbbva.es>
- © Institut d'Estudis Autònoms, Generalitat de Catalunya.
- VI Informe sobre exclusión y desarrollo social en España.
- Fundación FOESSA. Fomento de Estudios Sociales y Sociología Aplicada.
- <http://www.foessa.org/>
- Capítulo 2: Desigualdad, Pobreza y Privación. Coordinador: Luis Ayala Cañón.
- Capítulo 3: La exclusión social en España: un espacio diverso y disperso en extensa transformación. Coordinadores: Miguel Laparra y Begoña Pérez Eransus.
- Informe Econòmic i Social de les Illes Balears. 2008.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	21913 - Serveis Socials Sectorials I
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	D
Idioma	Català

Guia docent

- Volum XLI. Setembre de 2009.
- Centre de Recerca Econòmica. UIB- Sa Nostra.
- Setena Part: Qualitat de Vida i Benestar. (Salut i Sistema Sanitari; Habitatge; Educació i Formació; Protecció Social)
- <http://www.cre.uib.es/>

Bibliografia complementària

- Adelantado, José. (Coord) Cambios en el Estado del Bienestar. Políticas sociales y desigualdades en España. Icaria. Barcelona. 2000.
- Alonso, Manuel Alberto. Giraldo Ramírez, Jorge. (Editores) Ciudadanía y Derechos Humanos Sociales. Escuela Nacional Sindical. ISCOD. Instituto Sindical de Cooperación al Desarrollo. Medellín 2001
 - Banks, Sarah. Ética y valores en el Trabajo Social. Paidós. Barcelona. 1997.
 - Bermejo Escobar, Francisco J. La ética del Trabajo Social. Centros universitarios de la compañía de Jesús. Bilbao 2002.
 - Fernández García, Tomás y de la Fuente, Yolanda M^a (coords.) Política Social y Trabajo Social. Alianza Editorial. Madrid. 2009
 - Montagut, Teresa. Política Social. Una introducción. Ariel sociología. Barcelona. 2008.
 - Navarro, Vicenç. El subdesarrollo social en España. Causas y Consecuencias. Anagrama. Colección Argumentos. Barcelona 2006.
 - Navarro, Vicenç. Bienestar insuficiente, democracia incompleta. Sobre lo que no se habla en nuestro país. Anagrama. Barcelona. 2002.
 - Navarro, Vicenç. Globalización Económica, Poder Político y Estado del Bienestar. Editorial Ariel S.A. Barcelona. 2000
 - Navarro, V., Schmitt J., Astudillo, J. 'La importancia de la política en la supuesta globalización económica. La evolución de los Estados del Bienestar en el capitalismo desarrollado durante la década de los años noventa'. Sistema. 171. 2002
 - Navarro, V. (coord). El Estado de Bienestar en España. 2004. Editorial Tecnos. Madrid.

Altres recursos

- <http://www.movimientocontralaintolerancia.com/>
- <http://www.foessa.org>
- www.mujaresenred.net/
- www.rebellion.org/
- www.redfeminista.org/
- www.observatoriosocial.org/
- www.economiasolidaria.org/
- www.eapn.es/
- www.pnsd.msc.es/

